

2011-12-20

Dnr 43-2011:3772

Kumla kommun
kommun@kumla.se

Rektorn vid Kumlaby skola F-5
maud.frimodig@kumla.se

Beslut för grundskola och grundsärskola

efter tillsyn i Kumlaby skola F–5
Kumla kommun

Tillsyn i Kumlaby skola F–5

Helhetsbedömning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Kumla under hösten 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Kumlaby skola F–5 besöktes av Skolinspektionen den 21 november 2011.

Kumlaby skola F–5 arbetar målinriktat för att skapa en miljö som är trygg och som stödjer elevernas lärande. Skolan sammanställer elevernas måluppfyllelse kontinuerligt och analyserar resultaten i syfte att tidigt fånga upp och ge stöd till de elever som är i behov av sådant samt för att förbättra utbildningen. Trots dessa ambitioner har inte skolan säkerställt att alla elever får det särskilda stöd som eleven är i behov av. Skolan behöver därför analysera skolans kunskapsresultaten i förhållande till undervisningen och då särskilt undervisningen för de flerspråkiga eleverna.

Rektorn måste skaffa sig kunskap om grundsärskolans inre arbete för att kunna ge lärarna pedagogisk ledning i syfte att verksamheten som helhet utvecklas mot de nationella målen.

Skolans miljön är trygg och att de flesta eleverna trivs på skolan. Analys av skolans elevenkät visar dock att det finns elever som inte instämmer i den bedömningen och att hälften av eleverna anser att de inte får vara med och planera skolarbetet. Skolan behöver därför fortsätta att arbeta med grundläggande värden och inflytande för att ytterligare säkra att alla elever har en trygg arbetsmiljö samt inflytande över sin utbildning.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Kumlaby skola F–5 i Kumla kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till.

En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under *Skäl för beslut*.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Kumla kommun att avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska skriftligen redovisas till Skolinspektionen i enlighet med vad som framgår av kommunbeslutet.

Undervisning och lärande

Utbildningen i grundsärskolan är inte systematiskt inriktad på målen i läroplanen eller övriga författningsbestämmelser.

Utbildningen i grundsärskolan är inte upplagd efter elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen och beslut om utbildningens upplägg har inte fattats.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med undervisning och lärande så att utbildningen är systematiskt inriktad på målen i läroplanen och övriga författningar.

I detta ingår att:

- undervisningen utgår från och omfattar läroplanens krav / kursplanernas krav (1 kap. 11 § skollagen samt läroplanen för grundsärskolan 2011 och kursplanerna för grundsärskolan)
- rektorn beslutar om hur utbildningen ska läggas upp utifrån den enskilde elevens förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen (11 kap. 8 § skollagen)

Särskilt stöd

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

När det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att utredning och åtgärdsprogram följer författningarnas krav.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

I detta ingår att:

- eleverna får det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver (3 kap. 8 § skollagen samt Läroplanen för grundsärskolan)
- skolan ger studiehundledning på modersmålet till elever som har behov av det (5 kap. 4 § skolförordningen)
- utredningen sker i samråd med elevhälsan (3 kap. 8 § skollagen)
- rektor ser till att beslut fattas om åtgärdsprogram som anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § skollagen)

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn tar inte sitt ansvar som pedagogisk ledare för grundsärskolan och verkar inte för att utbildningen utvecklas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen så att verksamheten i grundsärskolan som helhet inriktas mot de nationella målen.

I detta ingår att:

- rektorn har god kunskap om det inre arbetet i grundsärskolan och verkar särskilt för att utbildningen planeras och utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen för utbildningen (2 kap. 9 § skollagen samt Läroplan för grundsärskolan 2011, avsnitt 2.8)
- rektorn ser till att lärarna får kontinuerlig pedagogisk ledning i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen (Läroplanen för grundsärskolan 2011, avsnitt 2.8)

Ledningsstruktur och organisering av utbildning

Skolenhetens inre organisation samt ledningsstruktur överensstämmer inte med författningarna.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

I detta ingår att:

- det är tydligt i vilket fall, och till vem, rektorn överlåtit enskilda ledningsuppgifter eller beslutsbefogenheter (2 kap. 10 §)

Erbjudande av utbildning

Alla elever har inte tillgång till den utbildning som anordnas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med erbjudande av utbildning.

I detta ingår att:

- skolan ger modersmålsstöd i förskoleklassen i enlighet med författningarna (1 kap. 8 § skollagen, 9 kap. 10 § skollagen)

Skäl för beslut

Måluppfyllelse

En sammanställning av måluppfyllelsen i samtliga ämnen för Kumlaby skola årskurserna 1–5 visar för läsåret 2010/11 att resultaten i svenska, matematik och engelska är något lägre än i övriga ämnen. Av sammanställningen framgår att 100 procent av eleverna i årskurs fem når kunskapsmålen i alla ämnen utom i svenska, matematik, engelska och samhällsorienterande ämnen. Resultaten för årskurs 3 visar att 88 procent uppnår målen i matematik och 92 procent uppnår målen i svenska eller svenska som andraspråk.

Skolan har sammanställningar av måluppfyllelsen för grundsärskolan.

Skolans bedömning är att skolmiljön är trygg och att de flesta eleverna trivs på skolan. En analys av skolans elevenkät visar att det finns elever som inte instämmer i den bedömningen. Skolinspektionens skolenkät visar att de allra flesta eleverna är trygga på skolan.

Skolinspektionen pekar i detta beslut på ett antal områden där skolan behöver vidta åtgärder för att förbättra skolans kunskaps- och värdegrundresultat.

Bedömningsområde: Undervisning och lärande

Bedömning:

Utbildningen i grundsärskolan är inte systematiskt inriktad på målen i läroplanen eller övriga författningsbestämmelser.

Utbildningen i grundsärskolan är inte upplagd efter elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen och beslut om utbildningens upplägg har inte fattats.

Motivering:

Lärarna som undervisar i ämnena idrott och hälsa och slöjd i grundsärskolan har inte i något forum diskuterat läroplanen för grundsärskolan 2011 tillsammans med övriga lärare som undervisar i grundsärskolan. Detta har medfört att de inte i tillräcklig omfattning har förverkligat intentionerna i läroplanen för grundsärskolan.

Rektorn har uppmanat lärarna att utreda om någon elev ska få undervisning enligt grundskolans kursplan. Skolan har dock inte kontinuerligt följt upp elevernas utveckling och lärande med syfte att bedöma om och i vilka ämnen eleven ska följa grundskolans kursplaner.

Författning:

1 kap. 11§ skollagen, Läroplanen för grundsärskolan 2011 och kursplanerna för grundsärskolan

11 kap. 8 § skollagen

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

När det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att utredning och åtgärdsprogram följer författningarnas krav.

Motivering:

Av intervjuerna framgår att skolan inte har säkerställt att elever får det särskilda stödet som de är i behov av. Vidare framkommer att skolan inte ger studiehandledning till alla elever som är i behov av det.

Enligt grundskolans rutiner ska en lärare när det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapsmål som minst ska uppnås göra en anmälan till rektor. Rektor ser därefter till att elevens behov kartläggs/utreds. Kartläggningen/utredningen av elevens behov genomförs huvudsakligen av undervisande lärare utan samråd med elevhälsan och rektor. Läraren fattar beslut om åtgärdsprogram och informerar därefter rektor. Rutinen medför att en elev kan ha flera åtgärdsprogram i flera ämnen innan elevhälsan ger lärarna stöd i det utredande arbetet. Sammantaget innebär skolans rutin att den enskilde läraren utreder, fattar beslut om åtgärdsprogram samt ger det särskilda stödet till eleven utan samråd eller stöd av varken elevhälsan eller rektor.

Vid tillsynen i grundsärskolan framkom att skolan inte har gjort några utredningar och bedömningar om elever i grundsärskolan är i behov av särskilt stöd och följeligt inte utarbetat åtgärdsprogram. Skolan har därmed inte säkerställt inom någon av skolformerna att eleven får det särskilda stöd eleven är i behov av.

I granskningen av de åtgärdsprogram från grundskolan som Skolinspektionen tagit del av beskrivs inte alltid elevens behov och lång- och kortsiktiga mål utifrån målen i läroplanen och kursplanernas krav. Detta innebär att det inte går att följa upp och utvärdera vilka resultat de insatta åtgärderna har lett till för elevens kunskapsutveckling.

Författning:

3 kap. 8–9 §§ skollagen samt Läroplan för grundsärskolan avsnitt 2.8 Rektorns ansvar

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning:

Rektorn tar inte sitt ansvar som pedagogisk ledare för grundsärskolan och verkar inte för att utbildningen utvecklas.

Motivering:

Av intervjuer med både rektorn och lärarna framkommer att rektorn inte har tillräcklig kunskap om grundsärskolans inre arbete för att ge lärarna den pedagogiska ledningen som verksamheten behöver för att utvecklas. En förändring av organisationen har medfört att rektor inte i tillräcklig omfattning har gett lärarna ledning i arbetet med att tolka läroplanen för grundsärskolan och med att omsätta de nationella målen till utbildning och undervisning.

Författning:

2 kap. 9 § skollagen Läroplan för grundskolan 2011, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar

Bedömningsområde: Ledningsstruktur och organisering av utbildning

Bedömning:

Skolenhetens inre organisation samt ledningsstruktur överensstämmer inte med författningarna.

Motivering:

Rektorn fattar inte beslut om åtgärdsprogram och har inte delegerat rätten att fatta beslut om åtgärdsprogram till lärarna.

Författning:

2 kap. 10 § skollagen

Bedömningsområde: Erbjudande av utbildning

Bedömning:

Alla elever har inte tillgång till den utbildning som anordnas

Motivering:

I förskoleklassen medverkar inte skolan till att ge barnen med annat modersmål än svenska möjlighet att utveckla sitt modersmål. Skolan har därmed inte fullföljt sin skyldighet att erbjuda stöd för utveckling av elevens modersmål till barn i förskoleklassen.

Författning:

1 kap. 8 § skollagen 9 kap. 10 § skollagen

Bakgrund

Kumlaby skola ligger i den östra delen av Kumla kommun. Skolan har verksamhet från förskoleklass till årskurs 9. Kumlaby skola leds av två rektorer varav en har ansvar för skolenheten F-5 och fritidshem och en rektor har ansvar för skolenheten 6-9. Den obligatoriska särskolans elever är fördelade på respektive skolenhet efter årskurstillhörighet. Läsåret 2011-12 har Kumlaby skola F-5, 20 elever inskrivna i förskoleklass, 128 elever i grundskola och 20 elever i grundsärskolan. Kumlaby skola F-5 består av tre arbetslag, ett årskursbaserat arbetslag med inriktning förskoleklass till årskurs 3, ett årskursblandat arbetslag för årskurserna 4-5 samt ett arbetslag för grundsärskolans årskurser F-5.

Kommunens fritidshem inspekteras på kommunövergripande nivå och beskrivs och bedöms i särskilt beslut

I ärendets slutliga handläggning har utredarna Lena Stadler och Yvonne Hoffman deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Gunnar Olausson
Enhetschef

Christina Lindh
Utredare

Bilagor:

Bilaga **Allmänt om tillsynen**

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen** samt **enskild elevs rätt**.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

Alla beslut kompletteras med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen. Dessa ges också möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).